

PARAULES DE VIDA

Créixer en la comunió (I)

Al començament del seu pontificat, el papa Francesc ens va oferir una exhortació apostòlica titulada *La joia de l'Evangelí*. En ella reflexiona sobre les urgències de l'Església per a l'evangelització en el moment actual, i sobre com estem cridats a anunciar l'Evangelí perquè aquest sigui acollit positivament pel nostre món. En sintonia amb aquella exhortació apostòlica, fa tres anys es van oferir a la diòcesi unes línies d'acció pastoral que tenien com a objectiu fonamental suscitar en les nostres parròquies un nou impuls evangelitzador.

Després de tres anys, hem cregut convenient oferir unes noves orientacions pastorals per al pròxim trienni. Es tracta d'una proposta en continuïtat amb l'anterior. Si en les primeres s'insistia en la necessitat d'impulsar un nou dinamisme a l'evangelització, que ha de començar sempre per una conversió dels evangelitzadors i una anàlisi de la situació de les nostres comunitats cristianes, en aquestes es recorda la urgència de créixer en la comunió diocesana per a no caure en actituds individualistes que no ajuden a l'evangelització. Els reptes que ens planteja la nostra societat i les necessitats que tenim en l'Església han d'afrontar-se en un esperit de comunió, que no consisteix a eliminar cap iniciativa, sinó a treballar des de la convicció que tots compartim la mateixa missió i que la pertinença a

una mateixa diòcesi ens demana uns mínims compromisos de comunió que tots hauríem d'esforçar-nos per viure. Si no es té aquest esperit i cadascú de nosaltres pensem que únicament són vàlides les pròpies iniciatives i idees, no ajudem a fer créixer l'Església.

Gràcies a Déu, la visita pastoral que he realitzat a les parròquies de la diòcesi durant aquests tres últims cursos i que, si Déu vol, conclouré abans de la celebració de la Pasqua de 2018, m'ha permès veure i compartir la gran riquesa de la vida de la nostra Església diocesana. Aquestes orientacions pastorals ajudaran a donar un nou impuls perquè aquesta

s'enfortisca més. Tampoc pretenen substituir la vida ordinària de les nostres parròquies (celebració dels sacraments, catequesi, atenció pastoral a les famílies i als malalts, etc...), sinó oferir una ajuda perquè fem millor tot el que forma part del dia a dia en les nostres comunitats i realitats eclesials.

Ningú té una fórmula màgica per resoldre ràpidament tots els problemes que la nostra societat planteja a l'evangelització. Tampoc aquestes orientacions tenen eixa pretensió. Per això potser que a alguns els puguem saber a poc i pensen que es tracta d'una proposta de mínims. Cal

recordar que un pla com aquest no lleva a ningú la llibertat per emprendre iniciatives que, estant aprovades per l'Església, cregue que poden revitalitzar la vida d'una parròquia. Però cap iniciativa servirà de res si no hi ha uns elements comuns que ens unisquen a tots. Per això estic convençut de què, si ens prenem seriosament aquestes orientacions pastorals i fem tots un esforç per posar-les en pràctica, encara que ens pareguen de mínims, la nostra vida diocesana millorarà molt.

Amb la meua benedicció i afecte.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Pregar amb la Paraula

L'àmplia difusió de la *lectio divina*, també coneguda com a lectura orant o creient, constitueix un autèntic signe d'esperança per a l'Església perquè, tal com recita l'exhortació apostòlica postsinodal *Verbum Domini*, «la lectio divina és veritablement capaç no només d'obrir al fidel el tresor de la Paraula de Déu, sinó també de crear el trobament amb Crist, Paraula divina i vivent» (núm. 87). La pràctica de la *lectio divina* té les seves arrels en els primers segles del cristia-

nisme, més exactament en l'època patristica i el monacat primitiu. Orígenes d'Alexandria (ca. 185 - ca. 253) és considerat per alguns el pare de la *lectio divina*.

Segons el cardenal Carlo M. Martini, «la *lectio divina* és l'exercici ordenat de l'escolta personal de la Paraula». En altres paraules, es tracta d'escoltar Déu, a soles o en grup, que ens parla a través de la Sagrada Escripura. Aquest exercici no es pot fer de qualsevol manera, sense preparar, de

pressa i corrents. Tot el contrari, requereix una bona preparació i un ordre determinat.

La *lectio divina* segueix un esquema en quatre passos: *lectio*, *oratio*, *meditatio* i *contemplatio* que ens ajuda a pregar amb els textos bíblics. L'esquema l'hi devem a Guijo II el Cartujo (†1188), novè prior de la Gran Cartoixa de Grenoble i autor de *l'Escala dels monjos* o *Escala del paradís*.

Dra. Núria Calduch-Benages

PALABRAS DE VIDA

Creixer en la comunió (I)

Al comienzo de su pontificado, el papa Francisco nos ofreció una exhortación apostólica titulada *La alegría del Evangelio*. En ella reflexiona sobre las urgencias de la Iglesia para la evangelización en el momento actual, y sobre cómo estamos llamados a anunciar el Evangelio para que éste sea acogido positivamente por nuestro mundo. En sintonía con aquella exhortación apostólica, hace tres años se ofrecieron en la diócesis unas líneas de acción pastoral que tenían como objetivo fundamental suscitar en nuestras parroquias un nuevo impulso evangelizador.

Después de tres años, hemos creído conveniente ofrecer unas nuevas orientaciones pastorales para el próximo trienio. Se trata de una propuesta en continuidad con la anterior. Si en las anteriores se insistía en la necesidad de impulsar un nuevo dinamismo a la evangelización, que debe comenzar siempre por una conversión de los evangelizadores y un análisis de la situación de nuestras comunidades cristianas, en éstas se recuerda la urgencia de crecer en la comunió diocesana para no caer en actitudes individualistas que no ayudan a la evangelización. Los retos que nos plantea nuestra sociedad y las necesidades que tenemos en la Iglesia deben afrontarse en un espíritu de comunió, que no consiste en eliminar ninguna iniciativa, sino en trabajar desde la convicción de que todos compartimos la misma misión y que la pertenencia a una misma diócesis nos pide unos mínimos compromisos de comunió que todos deberíamos esforzarnos por vivir. Si no se tiene este espíritu y cada uno de nosotros pensamos que únicamente son válidas las propias iniciativas e ideas, no ayudamos a que la Iglesia crezca.

Gracias a Dios, la visita pastoral que he realizado a las parroquias de la diócesis durante estos tres últimos cursos y que, si Dios quiere, concluiré antes de la celebración de la Pascua de 2018, me ha permitido ver y compartir la gran riqueza de la vida de nuestra Iglesia diocesana. Estas orientaciones pastorales ayudarán a dar un nuevo impulso para que ésta se fortalezca más. Tampoco pretenden sustituir la vida ordinaria de nuestras parroquias (celebración de los sacramentos, catequesis, atención pastoral a las familias y a los enfermos, etc...), sino ofrecer una ayuda para que hagamos mejor todo lo que forma parte del día a día en nuestras comunidades y realidades eclesiales.

Nadie tiene una fórmula mágica para resolver rápidamente todos los problemas que nuestra sociedad plantea a la evangelización. Tampoco estas orientaciones tienen esa pretensión. Por esto a algunos les puedan saber a poco y piensen que se trata una propuesta de mínimos. Hay que recordar que un plan como éste no quita a nadie la libertad para emprender iniciativas que, estando aprobadas por la Iglesia, crea que pueden revitalizar la vida de una parroquia. Pero ninguna iniciativa servirá de nada si no hay unos elementos comunes que nos unan a todos. Por ello, estoy convencido de que, si nos tomamos en serio estas orientaciones pastorales y hacemos todos un esfuerzo por ponerlas en práctica, aunque nos parezcan de mínimos, nuestra vida diocesana mejorará mucho.

Con mi bendición y afecto.

† **Enrique Benavent Vidal**
Obispo de Tortosa

Càritas presenta la Memòria social 2016

Càritas va presentar dijous 15 de juny, la Memòria social corresponent a l'any 2016. El Sr. Bisbe, Enrique Benavent, president de Càritas Diocesana, acompanyat pel director Agustín Castell i el secretari general Agustí Adell, han posat de manifest l'acció social que s'ha portat a terme durant l'any passat.

Durant l'any 2016, Càritas ha acompanyat a 10.720 persones —3.648 famílies fent-los costat en diferents àmbits de la seva vida—. El 76% del volum d'activitat, 1.815.396 €, ha estat orientada a cobrir primeres necessitats a través dels seus 6 projectes de caràcter assistencial. Però Càritas porta endavant altres projectes dintre de l'àrea que anomena de «Promoció i Empoderament de Persones i Famílies». En total són 16 projectes que engloben àmbits com l'acollida i acompanyament personalitzat, la promoció i capacitació per al món laboral, promoció de la família,

treball intercultural, infància, empoderament de la dona, persones privades de llibertat, gent gran i altres projectes que es poden trobar descrits amb més detall a la pàgina web www.caritastortosa.org. Aquests projectes de promoció i empoderament representen una despesa global de 244.455 €, un 10,3 % del volum d'activitat total. Per tant 2.059.851 € han es-

tat destinats a l'acció social directa. Si es té en compte que el pressupost total executat és de 2.383.812 €, es dedueix fàcilment que 86 € de cada 100 € han retornat a la societat en forma d'ajudes directes o projectes de promoció i empoderament, per la qual cosa es mantenen com fins ara uns excel·lents paràmetres d'eficiència econòmica i retorn social.

Campaments d'estiu del MJC

Del 14 al 16 de juliol s'han realitzat a Cinctorres els campaments d'estiu del MJC amb adolescents de Benicarló, Amposta, Vinaròs, l'Aldea, Deltebre i la Cava, un total de cinquanta-dos xavals.

Baix el lema «Mulla't per tu, pels altres i per Déu» hem fet diferents activitats, moments de convivència, pregària, caminada... iniciant aquest cap de setmana passant el primer dia a Aquarama.

Mn. Joan Guerola

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

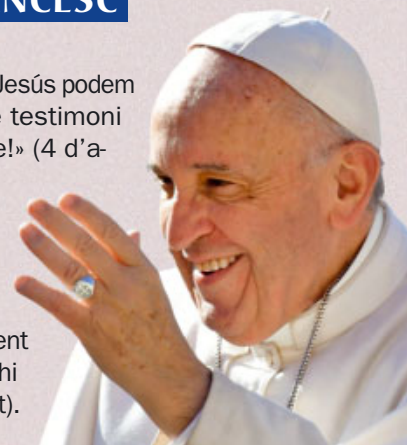

@Pontifex: «El bé es compleix i és eficaç sobretot quan es fa sense buscar recompensa en les situacions concretes de la vida quotidiana» (1 d'agost).

@Pontifex: «L'Evangelí és una Bona Notícia que porta amb sí una joia contagiosa perquè conté i ofereix una vida nova» (3 d'agost).

@Pontifex: «En nom de Jesús podem revelar amb el nostre testimoni que la pau és possible!» (4 d'agost).

@Pontifex: «Els altres són un do que cal acollir amb respecte, perquè en ells, especialment si són dèbils i fràgils, hi trobem Crist» (5 d'agost).

Inauguració del retaule de les santes Càndida i Còrdula de la Catedral Basílica de Tortosa

El dia 13 de juliol de 2007, el nostre bisbe, D. Enrique Benavent, i el Capítol Catedralici, presidit pel seu degà, Il·lm. Sr. José-Luis Arín, han estat amfitrions de les personalitats que s'han reunit a la Santa Església Catedral de Santa Maria de l'Estrella per a l'acte d'inauguració del retaule de les santes Càndida i Còrdula.

L'acte d'inauguració ha estat precedit de la presentació, en roda de premsa als mitjans de comunicació social de les Terres de l'Ebre, del retaule i del procés i treballs de restauració que n'han permès la recuperació per al culte i l'adequada instal·lació a la catedral, on ja havia estat fins al darrer quart del segle XIX.

A les 7 de la tarda, amb una nodrida assistència de públic i la presència del Capítol Catedralici, d'autoritats territorials de la Generalitat, Diputació de Tarragona, comarcals i locals, el Sr. Degà del Capítol ha donat la benvinguda i ha agraït a la Diputació de Tarragona, en la persona del seu president, tot l'esforç econòmic i dedicació personal dels tècnics en restauració per poder gaudir a la catedral, en lloc principal, del retaule recuperat de les san-

tes copatrones de la ciutat de Tortosa. El Bisbe de la diòcesi ha fet públics els tres sentiments que, com a prelat diocesà, embarguen la seva ment i el seu cor davant una obra del patrimoni religiós recobrada: alegria pel patrimoni restaurat i augmentat amb la incorporació d'un retaule bellament policromat que havia estat ja a la catedral; agraïment a tots els que han fet real la recuperació artística del retaule; i felicitació a tots els que han contribuït i treballat en el procés tècnic i artístic, a la institució provincial per la sensibilitat mostrada envers l'art i la generositat total aplicada en el retaule i regalada al Capítol.

Finalment, ha estat inaugurat el retaule pel Sr. Bisbe, el president de la Diputació i el Sr. Degà del Capítol, després d'un breu parlament sobre la peça artística i el llarg i complex procés de la seva restauració a càrrec de la Dra. Carme Clemente, exdirectora de l'Escola d'Art i ara coordinadora de la secció de Conservació i Restauració de Béns Culturals.

Josep Alanyà
Canonge arxiver

Camí de Sant Jaume amb joves del Bisbat

Un any més, hem viscut 23 joves del nostre Bisbat l'experiència del Camí de Sant Jaume. Són ja dotze els anys que portem la Delegació diocesana de Vocacions organitzant aquesta experiència de fe.

Aquest any el Camí ha sigut molt enriquit. Primer de tot pels membres del grup, érem de 16 parròquies del nostre Bisbat. Aquesta diversitat va ajudar molt a tots a relacionar-se i a fer una gran pinya. Els joves també van poder fer un camí de fe i de germanor, sobretot gràcies a l'ajuda dels mo-

ments en els que van poder parlar amb els seminaristes i mossens i també de les catequesis, eucaristies i confessions. Algun jove va reconèixer que aquest camí li havia despertat la set de Déu.

El tram que hem fet aquest any ha sigut el del Camí Portuguès. Agraïm a tots els qui han ajudat a fer possible un any més el Camí i també donem les gràcies a tots aquells que s'han unit amb els pelegrins amb la seva pregària.

Mn. Javier Vilanova
Delegat de Pastoral Vocacional

AGENDA

- **Dies 18 i 19.** Seminari, Formació Permanent del Clergat.
- **Dimarts 19.** Bisbal de Falset, Visita Pastoral.
- **Dimecres 20.** La Galera, (durant la tarda) Visita Pastoral.
- **Dijous 21.** La Palma d'Ebre, Visita Pastoral.
- **Divendres 22.** La Galera, (durant el matí) Visita Pastoral. / Tortosa, Parròquia Mare de Déu dels Dolors, a les 18 h, Missa del Dia Mundial del Alzheimer.
- **Dissabte 23.** La Galera, a les 19 h, Missa Estacional i celebració dels 25 anys de la imatge de la Mare de Déu de la Galera.
- **Diumenge 24.** Herbeset, a les 12 h, Missa Estacional i Visita Pastoral.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

18. ■ Dilluns (lit. hores: 4a setm.) [1Tm 2,1-8 / Sl 27 / Lc 7,1-10]. Sant Josep de Cupertino (1603-1663), prev. franciscà conventual, patró dels astronautes; sant Ferriol, mr.; santa Sofia, mr.; santa Irene, mr.

19. ■ Dimarts [1Tm 3,1-13 / Sl 100 / Lc 7,11-17]. *Sant Feliu de Llobregat*: Santa Maria de Cervelló o del Socós, vg. mercedària, de Barcelona (s. XIII); sant Gener (Jenaro), bisbe de Benevent i mr. a Nàpols (s. IV).

20. ■ Dimecres [1Tm 3,14-16 / Sl 110 / Lc 7,31-35]. Sants Andreu Kim Taegon, prev., Pau Chong Ha-

sang i altres companys, mrs. a Corea (1839, 1846 i 1866); sant Eustaqui, l'esposa Teopista i els fills, mrs.; santa Càndida o Càndida, vg. i mr.

21. ■ Dijous [Ef 4,1-7.11-13 / Sl 18 / Mt 9,9-13]. Sant Mateu o Leví, apòstol i evangelista, de Cafarnaüm, fill d'Alfeu i excobrador d'impostos, venerat a Salerno, patró dels banquers; santa Ifigènia, vg.

22. ■ Divendres [1Tm 6,2c-12 / Sl 48 / Lc 8,1-3]. *Urgell*: beat Josep Batalla i Parramon, prev. i companys, mrs.; sant Maurici (o Mori), venerat a Suïssa, i altres companys, mrs.;

santa Digna, vg. i mr.; sant Fèlix IV, papa (526-530).

23. □ Dissabte [1Tm 6,13-16 / Sl 99 / Lc 8,4-15]. Sant Pius de Pietrelcina (pare Pio), prev. caputxí; santa Tecla, vg. i mr., associada a sant Pau, venerada a Selèucida i patrona de Tarragona; sant Andreu, mr.

24. ■ Diumenge vinent, XXV de durant l'any (lit. hores: 1a setm.) [Is 55,6-9 / Sl 144 / Fl 1,20c-24.27a / Mt 20,1-16a]. *Sant Feliu de Llobregat*: Mare de Déu de la Mercè (s. XIII), patrona de Barcelona (ciutat i arxidiòcesi, 1868, i província eclesiàstica).

Diumenge XXIV de durant l'any

COMENTARI

Hem de perdonar el germà setanta vegades set

▶ Lectura del llibre de Jesús fill de Sira (Sir 27,30-28,7)

És odiós irritar-se i guardar rancúnia, però el pecador ho fa i no vol apaivagar-se. El venjatiu toparà amb la venjança del Senyor, que li demanarà compte rigorós dels seus pecats. Perdona als altres el mal que t'han fet, i Déu et perdonarà els pecats quan tu el preguis. L'home que s'irrita contra un altre home, com pot esperar que el Senyor li retorni la salut? No s'ha compadit d'un home com ell i ara s'atreveix a pregar pels seus propis pecats? Si ell, que és de carn i ossos, guarda rancúnia, qui li obtindrà el perdó quan haurà pecat? Recorda la fi que t'espera i amainarà la teva enemistat; pensa en la mort, i guardaràs fidelment els manaments. Recordat dels manaments, i no seràs rancorós amb els altres; pensa en l'aliança de l'Altíssim, i no tindràs en compte l'ofensa rebuda.

▶ Salm responsorial (102)

R. *El Senyor és compassiu i benigne, lent per al càstig, ric en l'amor.*

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 14,7-9)

Germans, cap de nosaltres no viu ni mor per a ell mateix: mentre vivim, vivim per al Senyor, i quan morim, morim per al Senyor. Per això, tant si vivim com si morim, som del Senyor, ja que, si Crist va morir i va tornar a la vida, va ser justament perquè havia de ser sobirà de morts i de vius.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (Mt 18,21-35)

En aquell temps, Pere preguntà a Jesús: «Senyor, quantes vegades hauré de perdonar al meu germà el mal que m'haurà fet? Set vegades?» Jesús li respon: «No et dic set vegades, sinó setanta vegades set.» Per això passa amb el Regne del cel com amb un rei que va voler demanar comptes als qui ocupen els llocs de govern. Tot just començava, ja li van presentar un dels seus ministres, que li devia deu mil milions. Com que no tenia res per pagar, el rei va manar que venguessin tots els seus béns, i a ell mateix, amb la seva dona i els seus fills, els venguessin com a esclaus, per poder pagar el deute. Però ell se li llançà als peus i li deia: Tingueu paciència i us ho pagaré tot. Llavors el rei, se'n compadí, el deixà lliure i li perdonà el deute. Quan sortia, trobà un dels seus col·legues que li devia uns quants diners, l'agafà i l'escanyava dient-li: Paga'm tot el que em deus. L'altre se li llançà als peus i el suplicava: Tingues paciència i ja t'ho pagaré. Ell no en va fer cas, i el va tancar a la presó fins que li pagués el deute. Els altres col·legues, en veure-ho, se n'entristiren molt i anaren a informar el rei de tot el que havia passat. El rei el cridà i li digué: Que n'ets, de mal home! Quan tu em vas suplicar, et vaig perdonar tot aquell deute. No t'havies de compadir del teu col·lega, com jo m'havia compadit de tu? Llavors el rei el posà en mans dels botxins, perquè el torturessin fins que pagués tot el deute. Això farà amb vosaltres el meu pare celestial si cadascú no perdona de tot cor el seu germà.

▶ Lectura del libro del Eclesiástico (Eclo 27,30-28,7)

Rencor e ira també son detestables, el pecador los posee.

El vengativo sufrirá la venganza del Señor, que llevará cuenta exacta de sus pecados. Perdona la ofensa a tu prójimo y, cuando reces, tus pecados te serán perdonados.

Si un ser humano alimenta la ira contra otro, ¿cómo puede esperar la curación del Señor? Si no se compadece de su semejante, ¿cómo pide perdón por sus propios pecados? Si él, simple mortal, guarda rencor, ¿quién perdonará sus pecados? Piensa en tu final y deja de odiar, acuérdate de la corrupción y de la muerte y sé fiel a los mandamientos. Acuérdate de los mandamientos y no guardes rencor a tu prójimo; acuérdate de la alianza del Altísimo y pasa por alto la ofensa.

▶ Salmo responsorial (102)

R. *El Señor es compasivo y misericordioso, lento a la ira y rico en clemencia.*

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos (Rom 14,7-9)

Hermanos: Ninguno de nosotros vive para sí mismo y ninguno muere para sí mismo. Si vivimos, vivimos para el Señor; si morimos, morimos para el Señor; así que, ya vivamos ya muramos, somos del Señor. Pues para esto murió y resucitó Cristo: para ser Señor de muertos y vivos.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 18,21-35)

En aquel tiempo, acercándose Pedro a Jesús le preguntó: «Señor, si mi hermano me ofende, ¿cuántas veces tengo que perdonarlo? ¿Hasta siete veces?». Jesús le contesta: «No te digo hasta siete veces, sino hasta setenta veces siete. Por esto, no se parece el reino de los cielos a un rey que quiso ajustar las cuentas con sus criados. Al empezar a ajustarlas, le presentaron uno que debía diez mil talentos. Como no tenía con qué pagar, el Señor mandó que lo vendieran a él con su mujer y sus hijos y todas sus posesiones, y que pagara así. El criado, arrojándose a sus pies, le suplicaba diciendo: «Ten paciencia conmigo y te lo pagaré todo». Se compadeció el señor de aquel criado y lo dejó marchar, perdonándole la deuda. Pero al salir, el criado aquel encontró a uno de sus compañeros que le debía cien denarios y, agarrándolo, lo estrangulaba diciendo: «Págame lo que me debes». El compañero, arrojándose a sus pies, le rogaba diciendo: «Ten paciencia conmigo y te lo pagaré». Pero él se negó y fue y lo metió en la cárcel hasta que pagara lo que debía. Sus compañeros, al ver lo ocurrido, quedaron consternados y fueron a contarle a su señor todo lo sucedido. Entonces el señor lo llamó y le dijo: «¡Siervo malvado! Toda aquella deuda te la perdoné porque me lo rogaste. ¿No debías tú también tener compasión de tu compañero, como yo tuve compasión de ti?» Y el señor, indignado, lo entregó a los verdugos hasta que pagara toda la deuda. Lo mismo hará con vosotros mi Padre celestial, si cada cual no perdona de corazón a su hermano».

El llibre del Siràcida és obra del fill de Sira que als s. III-II a.C. estudià *la Llei, els Profetes i els Escrits*, obrint una Acadèmia a Jerusalem.

Dedica la 5a part del llibre (24,1-33,18) a reflexionar sobre les males intencions, la ira i la venjança. *El venjatiu toparà amb la venjança del Senyor que li demanarà compte rigorós dels seus pecats. Perdona als altres el mal que t'han fet i Déu et perdonarà.*

La carta als Romans dedica la secció (14,1-15,13) a insistir en què *els forts en la fe han d'acollir amb especial caritat els qui són febles en la fe.*

Motiu? *Tant si vivim com si morim, som del Senyor: a qui cadascú haurà de donar compte de si mateix (v. 12).*

Pensant ser molt generós, Pere pregunta: *Quantes vegades hauré de perdonar el meu germà? Set vegades?*

Jesús corregeix el plantejament de Pere: *No et dic «set vegades» sinó «setanta vegades set!» (=sempre!).*

«Per això»: l'inici de la paràbola indica la connexió entre el principi teològic del *perdonar «sempre» el germà amb la immensitat del perdó de Déu.*

Un que li devia deu mil «talents»: 1 talent equivalia a uns 6.000 denaris, i 1 denari era el sou d'1 jornada.

Desproporció del qui, rebut el perdó de *deu mil «talents», es nega a perdonar el qui li deu uns cent «denaris».*

Perdoneu les nostres culpes «així com» nosaltres perdonem: no demanem a Déu que ens perdoni només amb la mesura del nostre perdó als germans. L'«així com» marca el deure de créixer en el perdó, en la línia del «Sigueu perfectes com el vostre Pare celestial».

Mn. José Luis Arín